

Sygn. akt I C 3414/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, Wydział I Cywilny,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Piotr Żywicki

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Karwacka

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2016r. w Olsztynie,

na rozprawie,

sprawy z powództwa J. B. (1),

przeciwko Koło (...) w O.,

o zapłatę,

I zasądza od pozwanego Koła (...) w O. na rzecz powódki J. B. (1) kwotę 4.144,10 zł (cztery tysiące sto czterdzieści cztery złote 10/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 27 października 2014r. do dnia zapłaty;

II w pozostałym zakresie oddala powództwo;

III zasądza od powódki J. B. (1) na rzecz pozwanego Koła (...) w O. kwotę 4.100 zł (cztery tysiące sto złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego;

IV nakazuje ściągnąć od powódki J. B. (1) na rzecz Skarbu Państwa – kasa Sądu Rejonowego w Olsztynie kwotę 596,66 zł (pięćset dziewięćdziesiąt sześć złotych 66/100) tytułem tymczasowo poniesionych wydatków.

/-/ SSR Piotr Żywicki

Sygn. akt: I C 3414/14

UZASADNIENIE

Powódka J. B. (1) wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kwoty 69.265,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 października 2014r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, iż prowadzi działalność polegającą na uprawie rolnej m.in. zbóż. Powódka jest właścicielką działek o numerach (...), które powstały z podziału działki nr (...), położonych w obrębie M., gmina B.. Powódka jest ponadto współdzierzawcą wraz z ojcem A. B. działek nr (...), położonych w obrębie M., gmina B., a wraz z mężem J. B. (2) współwłaścicielką działek (...) w obrębie M., gmina B.. Pozwany jest dzierzawcą obwodów łowieckich nr 209, 210, 211, 239, 240, na terenie których położone są działki powódki. W dniu 15 czerwca 2014r. powódka stwierdziła szkodę w uprawach rolnych wyrządzoną przez zwierzęta łowne. W dniu 16 czerwca 2014r. powódka zawiadomiła telefonicznie o wystąpieniu szkody dzierzawcę obwodu łowieckiego, w którego skład wchodzi lasy sąsiadujące z gruntami rolnymi uprawianymi przez powódkę. W dniu 11 lipca 2014r. przedstawiciele pozwanego sporządzili protokoły wstępnej szacowania szkody w uprawach i plodach rolnych. W dniu 26 września 2014r.

zostały sporządzone przez pozwanego protokoły ostatecznego szacowania szkody, jednak zdaniem powódki odbyło się to z naruszeniem przepisu § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych z dnia 8 marca 201r., ponieważ pozwany nie poprzedził sporządzenia protokołu oględzinami. Protokoły zostały doręczone poszkodowanym w dniu 11 października 2014r., jednakże odmówili oni ich przyjęcia. Pozwany przyznał poszkodowanym częściowe odszkodowanie w wysokości 18.861,90 zł. Jako dzień wymagalności roszczenia dotyczącego szkody w uprawie rzepaku powódka wskazała 27 października 2014r.

Pozwany – Koło (...) w O. – wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie pozwany wskazał, iż członkowie grupy szacującej - S. K. i W. P. - stawili się na wstępne szacowanie w dniu 22 czerwca 2014r., gdzie umówieni byli z ojcem powódki A. B.. Ojciec powódki nie stawił się o umówionej porze, wobec czego szacujący przystąpili samodzielnie do wstępnego szacowania szkody. A. B. skontaktował się telefonicznie z pozwanym w dniu 23 czerwca 2014r. prosząc, aby wstępne szacowanie zostało sporządzone przez M. K., który dokonywał szacowania przez szereg ostatnich lat. Finalnie w dniu 11 lipca 2014r. strony sporządziły wstępny protokół, gdzie dokładnie oszacowały powstałą szkodę oraz ugodowo przyjęły dzień zgłoszenia szkody jako dzień sporządzenia protokołu. Następnie pozwany oczekiwał na informację o planowanych zbiorach, lecz powódka dokonała żniw bez wymaganego powiadomienia. W dniu 26 września 2014r., w obecności A. B., przystąpił do ostatecznego oszacowania szkody, za podstawy przyjmując z konieczności dane uzyskane podczas wstępnego szacowania szkody. W październiku 2014r. pozwany otrzymał od powódki wezwanie do zapłaty kwoty 83931 zł. Pismem z dnia 28 października 2014r. pozwany odmówił wypłaty tej kwoty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka jest właścicielką działek o numerach (...), które powstały z podziału działki nr (...), położonych w obrębie M., gmina B.. Ponadto wraz z ojcem A. B. jest współdzierzawcą działek nr (...), położonych w obrębie M., gmina B., a wraz z mężem J. B. (2) współwłaścicielką działek (...) w obrębie M., gmina B..

(dowód: akt notarialny A Nr (...) k. 5 – 11, A Nr (...) k. 12 – 16, A Nr (...) k. 17 – 20, A Nr (...) k. 21 – 22, A Nr (...) k. 40 – 44, aneks nr (...) do umowy dzierżawy k. 23 – 24, załącznik nr 1 do aneksu nr (...) k. 25, 34 – 35, sprawozdanie z realizacji umowy dzierżawy k. 26, 31, 37, II część ustalenia z przeprowadzonej kontroli k. 27 – 28, 32 – 33, 38 – 39, aneks nr (...) k. 29 – 30).

W dniu 15 czerwca 2014r. powódka stwierdziła szkodę w uprawach rolnych wyrządzoną przez zwierzęta łowne.

W dniu 16 czerwca 2014r. zawiadomiła telefonicznie o wystąpieniu szkody pozwanego jako dzierżawcę obwodu łowieckiego, w którego skład wchodzi lasy sąsiadujące z gruntami rolnymi uprawianymi przez powódkę.

(bezsporne, wydruk k. 45, zdjęcia k. 48 – 62, zeznania świadków: J. B. (2) k. 126 – 125v., A. B. k. 125v. – 126, M. U. k. 138 – 138v.).

Na wstępne szacowanie szkody w dniu 22 czerwca 2014r. ze strony , stawili się Członkowie grupy szacującej - S. K. i W. P. - gdzie umówieni byli z ojcem powódki A. B.. Ojciec powódki nie stawił się o umówionej porze, wobec czego szacujący przystąpili samodzielnie do wstępnego szacowania szkody. Podczas oględzin nie dokonano pomiarów biometrycznych, tj. nie ustalono gatunku zwierzyny, która spowodowała szkodę, rodzaju, stanu i jakości upraw, obszaru całej uprawy, przybliżonego obszaru upraw, która została uszkodzona oraz szacunkowego procentu zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze.

(dowód: opinia biegłego z zakresu produkcji rolniczej K. G. k. 149 – 160, opinia uzupełniająca k. 220 - 223, ustna opinia k. 249 – 150, zeznania świadków: S. K. k. 126v., M. K. k. 126v. – 127).

W dniu 11 lipca 2014r. sporządzony został protokół wstępnego szacowania szkody w uprawach i płodach rolnych. Szacunkowy obszar uprawy, która została uszkodzona określono na: 3,2 i 5,5 ha w przypadku rzepaku, 6,3 ha w przypadku pszenicy, 0,6 ha w przypadku pszenżyta oraz 0,3 ha w przypadku jęczmienia.

(dowód: protokół k. 47).

W dniu 26 września 2014r. zostały sporządzone przez pozwanego protokoły ostatecznego szacowania szkody. Obliczeń dokonano w oparciu o dane uzyskane podczas wstępnego szacowania szkody. Obszar całej uprawy rzepaku określono na 100 ha, zaś obszar uprawy rzepaku, która została uszkodzona ustalono na 8,7 ha. Procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze przedstawiciele pozwanego stwierdzili w wymiarze 30%. Obszar całej uprawy pszenicy określono na 119 ha, zaś obszar uprawy pszenicy, która została uszkodzona ustalono na 6,3 ha. Procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze przedstawiciele pozwanego stwierdzili w wymiarze 35%. Obszar całej uprawy pszenżyta określono na 44 ha, zaś obszar uprawy pszenżyta, która została uszkodzona ustalono na 0,6 ha. Procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze przedstawiciele pozwanego stwierdzili w wymiarze 40%. Obszar całej uprawy jęczmienia określono na 32 ha, zaś obszar uprawy jęczmienia, która została uszkodzona ustalono na 0,3 ha. Procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze przedstawiciele pozwanego stwierdzili w wymiarze 30%.

(dowód: protokoły k. 63 – 66, zeznania świadków: M. K. k. 126v. – 127, M. S. k. 137v., M. U. k. 138 – 138v.).

Pozwany uznał swoją odpowiedzialność za powstałą szkodę co do zasady i wypłacił powódce odszkodowanie w kwocie 18.861,90 zł. W październiku 2014r. pozwany otrzymał od powódki wezwanie do zapłaty kwoty 83931 zł. Pismem z dnia 28 października 2014r. pozwany odmówił wypłaty tej kwoty.

(bezsporne)

Wartość powstałej szkody wynosiła 23.006 zł.

(dowód: pismo k. 81, opinia biegłego z zakresu produkcji rolniczej K. G. k. 149 – 160, opinia uzupełniająca k. 220 – 223, ustna opinia k. 249 - 150).

Powódka nabyła wierzytelność wobec pozwanego z tytułu odpowiedzialności szkodę wyrządzoną na opisanych wyżej nieruchomościach na podstawie umów cesji zawartych z A. B. i J. B. (2) z dnia 28.11.2014r.

(dowód: umowy k. 46, k. 74)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle ustalonych w przedmiotowej sprawie okoliczności powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach przedmiotowej sprawy. Sąd uwzględnił również zeznania przesłuchanych w sprawie świadków w takim zakresie, w jakim uzupełniały treść dokumentów. Podać trzeba, że część zeznań świadków jak również zeznania powódki, kształtowały się odmiennie – w szczególności w zakresie odnoszącym się do zakresu rozmiaru powstałej szkody - stąd też dano im wiarę wyłącznie w części, w której znajdowały potwierdzenie w pozostałym zgromadzonym materiale dowodowym, a w szczególności w opinii biegłego.

W celu uzyskania wiadomości specjalnych Sąd dopuścił bowiem dowód z opinii biegłego z zakresu produkcji rolniczej K. G.. Opinia ta nie została skutecznie zakwestionowana przez żadną ze stron. Do zarzutów biegły ustosunkował się rozprawie w toku ustnej opinii uzupełniającej, gdzie szczegółowo wyjaśnił swoje ustalenia i podtrzymał w całości zawarte w opinii wnioski.

W niniejszej sprawie poza sporem leżała odpowiedzialność pozwanego co do zasady, nie mniej jednak wskazać należy, że odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez zwierzęta żyjące w stanie wolnym została co do uregulowana w

ustawie z dnia 13 października 1995 r. prawo łowieckie (t.j. Dz. U. 2015.2168 z późn. zm.). Przepisy dotyczące szkód łowieckich (art. 46–50), mają charakter *lex specialis* wobec przepisów kodeksu cywilnego, w tym zwłaszcza art. 431 kc, który nie ma zastosowania do zwierząt żyjących w stanie wolnym (por. Sąd Najwyższy w wyroku z 3 grudnia 2008 r. (sygn. akt V CSK 310/08)).

W świetle z art. 46 ust. 1 pkt 1 prawa łowieckiego do naprawiania szkód zobowiązany jest dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego, którym w niniejszej sprawie jest pozwany Koło (...), posiadające z mocy art. 33 ust. 2 ww. ustawy osobowość oprawną i ponoszące odpowiedzialność za swoje zobowiązania. Sama zaś szkoda musi być wyrządzona na terenie obwodu łowieckiego i zostać wyrządzona w uprawach i płodach rolnych. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 27 listopada 2007 r. (sygn. akt III CZP 67/07) uprawą rolną w rozumieniu art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (...) jest każda uprawa prowadzona na gruncie rolnym. W wyroku z 20 stycznia 2005 r. (sygn. akt II CK 361/04), Sąd Najwyższy wskazał, że uprawą rolną, w rozumieniu art. 46 ust. 1 pkt 1 Prawa łowieckiego, jest każda uprawa prowadzona na gruncie rolnym, ale uznał także, że uprawa ta musi stanowić efekt działalności ludzkiej i być powiązana ściśle z produkcyjną funkcją gruntu.

O ile pozwany odpowiedzialności swojej nie kwestionował, o tyle sporna była wysokość dochodzonej przez powódkę kwoty tytułem odszkodowania.

Procedurę szacowania szkód przewiduje art. 49 prawa łowieckiego, który odsyła w tym zakresie do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. Nr 45, poz. 272).

Niewątpliwie tak z załączonych przez strony dokumentów jak i zeznań przesłuchanych świadków wynika, że ani powódka (i jej poprzednicy prawni) ani pozwany procedury szacowania szkód nie przestrzegali. Okoliczność tę stwierdził także powołany w niniejszej sprawie biegły, który w swoich opiniach szczegółowo opisał jakich zaniedbań strony wzajemnie się dopuściły.

Wskazać należy, że ustalenia rozmiaru szkody wymaga uprzednie ustalenie nie tylko powierzchni uszkodzonej, ale i procentu uszkodzenia tej powierzchni. W protokole wstępnego szacowania szkody z dnia 11 lipca 2014r. upoważnieni przedstawiciele pozwanego określili wprawdzie powierzchnię obszaru uszkodzonej uprawy, jednakże nie określili szacunkowego procentowego zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze. Takich wyliczeń dokonali dopiero w protokołach ostatecznego szacowania szkody z dnia 29 września 2014r. Zważyć jednak należy, iż za podstawę wyliczeń pozwany przyjął – jak sam przyznał w toku postępowania – dane uzyskane podczas wstępnego szacowania szkody. Skoro zatem protokół wstępnego szacowania nie uwzględniał wszystkich parametrów niezbędnych do dokonania prawidłowych wyliczeń, nie sposób przyjąć za pewnik, iż wyliczenia procentowego zniszczenia uprawy zawarte, w protokole ostatecznego szacowania – wydanego w oparciu o dane w nim ujęte - są poprawne.

Z drugiej zaś strony nie sposób podzielić twierdzeń świadków strony powodowej, jako powierzchnia uszkodzona przyjęta w protokołach wstępnych była uszkodzona w 100%. Twierdzeniom tym zaprzeczyli świadkowie strony pozwanej, którzy dokonywali szacowania uszkodzeń.

Dodatkowo wskazać należy, że żadna ze stron nie zadbała wykonanie niezbędnych pomiarów biometrycznych. Brak pomiarów w zakresie obsady roślin na powierzchniach nieuszkodzonych i uszkodzonych lub zniszczonych, sposobu uprawy, poziomu nawożenia czy też wykonywanych zabiegów pielęgnacyjnych, uniemożliwia w świetle opinii biegłego wyliczenie procentowego zniszczenia na uszkodzonej powierzchni upraw.

Jedyną zatem rzeczą pewną w niniejszej sprawie był fakt, że z uwagi na upływ czasu niemożliwe obecnie jest poczynienie ustaleń co do procentu uszkodzenia upraw opisanych w pozwie.

Stwierdzenie tego faktu, potwierdzone dodatkowo przez biegłego ma wymierny skutek zwłaszcza dla powódki, która zgodnie z art. 6 kc winna udowodnić przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego.

Określając zatem wysokość należnego powódce odszkodowania Sąd oparł się na opinii biegłego oraz poczynionych w niej wyliczeniach przy uwzględnieniu przepisów ww. rozporządzenia. Tym samym odszkodowanie należne powódce ustalone zostało na kwotę 23.006 zł.

Mając jednak na uwadze, że pozwany dobrowolnie wypłacił powódce kwotę 18.861,90 zł, obowiązany jest do jej naprawienia poprzez zapłatę pozostałej kwoty, tj. 4.144,10 zł.

Tym samym na podstawie ww. przepisów oraz art. 509 §1 i §2 kc kwotę tą należało zasądzić od pozwanego na rzecz powódki (pkt I wyroku). O odsetkach orzeczono po myśli art. 481 § 1 kc oraz §6 ww. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 marca 2010r.

W pozostałym zakresie powództwo należało oddalić (pkt II).

Orzeczenie o kosztach oparto o przepis art.100 zd. 2 k.p.c. Powódka wygrała bowiem proces jedynie w 5,98%, podczas gdy pozwany w 94,02%. Do kosztów procesu poniesionych przez pozwanego należało zaliczyć 3600 zł (tytułem zastępstwa procesowego) oraz 500 zł (zaliczka na wynagrodzenie biegłego).

O tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa wydatkach (tj. niepokrytych z zaliczek kosztów wynagrodzenia biegłego w kwotach 180,14 zł i 416,52 zł) - orzeczono w oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach w sprawach cywilnych (Dz. U. 2016.623 j.t.) w zw. z art. 83 ust. 2 tejże ustawy i art. 100 zd. 2 k.p.c. – pkt IV wyroku.

/-/ SSR Piotr Żywicki